

Midler dertil, thi med de Midler, de have nu, ere de efter mit Stjøn ikke i Stand til at bære flere Udgifter, end de have, navnlig da Udgifterne, særlig Fattigafgiften, ere i stadig Stigen, saa at man ikke kan lægge flere Byrder paa Kommunerne. Dersom de skulle fyldestgjøre flere Formaal, end de have, maa der staffles Midler til Veie ad andre Veie, og det forekommer mig, at det er en ret naturlig Veie at gaa. Det er jo ganske vist, at den Rødsættelse, der gives paa Toldafgifterne for en Del af det Udbytte, der kommer ind ved Staten, kun for en Del kommer de Ubemidlede til Gode; men det er ligesaa sikkert, at de Bedrestillede bruge forholdsvis flere toldpligtige Varer end de Ubemidlede, selv af almindelige Forbrugsgegenstande, altsaa have de den største Fordel deraf. Hvorimod det, der anvendes til Kommunerne til gennem Alderdomsforsørgelsehjælp og Tilflugt til Sygekasserne at hjælpe paa de Ubemidlede og maaft endogjaa, hvad der anvendes til en bedre Udvikling af Almueskolevæsenet, kommer de Ubemidlede direkte til Gode. Det faae de Altsammen, hvorimod den Betættelse, de skulde have ved Rødsættelse af Toldafgifterne, kommer langt fra dem til Gode alene, det kommer ogsaa de andre Samfunds-klasser til Gode i større Forhold end de Ubemidlede. Nu har man sagt, at Sukkeret er især en Nødvendighedsartikel. Det kan for saa vidt være, som man efterhaanden har vænnet sig til at bruge Sukker, men strengt nødvendigt er det ikke. Jeg har i det Mindste i min Ungdom, indtil jeg blev halvgammel, ikke brugt Sukker, og jeg har levet lige saa godt for det. Det er ikke en Nødvendighed, men en Behagelighed at nyde det. Sukkeret er, baade efter hvad jeg selv har erfaret, og efter hvad der er oplyst ad anden Veie — jeg kan i den Henseende henvise til Professor Falbe-Hansen, i det af ham og et æret Medlem af dette Thing udgivne Værk „Danmarks Statistik“, hvori han anfører, at Sukkeret er en Vare, der bruges af Befolkningen i Forhold til dens Evne. Der siges samment, at det ogsaa væsentlig er Tilfældet med de indirekte Skatter, navnlig Toldskatten, at de svare nogenlunde til Folks Evne til at svare Skatter, fordi de Bedrestillede bruge betydelig flere toldpligtige Varer end de mindre Bemidlede, og de egentlig første Livsforbrødenheder her hos os ere jo dog stattefrie. At lægge Noget af den Byrde, her er Tale om, over paa Statskassen tror jeg ikke gaar an; thi jeg kan ikke skjønne rettere, end at Staten har Brug for de Indtægter, den har; og det forekommer mig ogsaa, at det vilde have en større Betydning i alt Fald for den

næringsdrivende Del af Befolkningen — og dertil regner jeg Landbrugerne som den største Del — at Staten har Midler til paa forskjellig Maade, at støtte disse dels gennem bedre Kommunikationsmidler og dels paa anden Maade at kunne støtte dem i Kampen for at bestaa under de vanskelige Forhold, thi det er en stærk Konfurrence, der finder Sted overfor Alle og særlig overfor Landbruget; det er derfor nødvendigt, at Staten yder sin Støtte til, at de kunne faae deres Bedrift ført saa godt og saa intensivt som muligt, og det kunde de ikke, naar der ikke fra Statens Side ydes Støtte til Konsulentmedhjælp, til Præmier og paa mange andre Maader. Jeg kan derfor ikke skjønne rettere, end at saaledes som Lovforslagets Princip og Tendents er, er det rigtigt. Jeg vil indrømme, at Staten paa baerest Øi er for lille og burde forhøies meget betydeligt, naar man derigennem skal naae til at formindste Forbruget. Derimod tror jeg, at Brændevinstatten saa nogenlunde passer; jeg er overbevist om, at denne Stat af 50 Ore pr. Pot 8 Gr. Brændevin vil bidrage meget betydeligt til at indskrænke Forbruget. Jeg tror ogsaa, at selv hvor de i en saadan Grad bruge Brændevin, som det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgtreds (L. Larsen) nævnde i Lørdags, at de bruge 4 til 6 Tønder i en almindelig Bondegaard, vilde de være bedre farne ved at indskrænke sig til $\frac{1}{3}$. Derved blev Udgiften ikke forøget, men de vare selv bedre farne derved. Jeg kan ikke tro Andet, end at en saadan Nydelse af Brændevin ikke alene er overdreven, men den er ligesom fordærlig. Jeg tror, det vilde være en stor Velgjerning overfor Befolkningen, hvis man paa forskjellig Maade og navnlig ved en høi Stat paa Spiritus og ved Indskrænkning af Udsalgstederne, kan komme til i en væsentlig Grad at indskrænke det ubegrændsede Forbrug af Spiritus, der finder Sted her. Det er et sørgeligt Studsmaal, at vi er den stærkeste spiritusdrikkende Nation i Verden. Det forekommer mig, at enhver alvorlig Mand maa tænke over, om der ikke kan raades Bod herpaa, om der ikke kan sættes en Stopper for den ligesom nationale Ulykke, der hjemjøger os i denne Henseende. Da Tiden er saa stærkt fremrykket, skal jeg indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Sp. 2789 L. 12—13 f. n.: „første Viceformand“ læs: „anden Viceformand“